

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אמנות נגד החיים: פרפורמנס, פוליטיקה, פדגוגיה - 5913

תאריך עדכון אחרון 10-08-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: תולדות האמנות

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר נעם גל

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: noamaf@gmail.com

שעות קבלה של רכז הקורס: שלישי 10:30-12:30

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

הקורס סוקר את התפתחותו של הפרפורמנס (מיצג) כמדיום אמנותי עצמאי, למן שנות ה-60 של המאה הקודמת ועד ימינו. נענין בטקסטים המרכזיים שכתבו אמני הפרפורמנס הראשונים ובטקסטים שנכתבו על יצירותיהם, ונעקוב אחרי האופן שבו מדיום חריג זה חותר תחת עצם הגדרת האמנות וההבחנה בין אמנות לבין לא-אמנות. במיוחד יעסיקו אותנו יצירות קיצוניות, בהן הגבול בין חיי היצירה לחייו של היוצר מזדעזע או נעלם לחלוטין. את מהותו של המיצג נחקור ביחס לשני שדות פעולה אחרים: הפדגוגיה והפוליטיקה, מרחבי ההוראה והלמידה מזה ומרחבי הפעולה האזרחית והייצוג הציבורי מזה. אף שננסה לנכוח גם במופע ממש, מרבית הקורס מבוססת על צפייה בתיעוד שנותר ממופעים חשובים בעשרות השנים האחרונות. זו מגבלה עקרונית, הקשורה הן לסוגית הנוכחות המרכזית להבנת המדיום הזה הן לסוגיות מתודולוגיות בדיסציפלינה של תולדות האמנות ושיטות הסימוכין הנהוגות בה.

מטרות הקורס:

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

בוגרי הקורס יכירו יצירות מפתח בתולדות המיצג (פרפורמנס ארט) ויפעילו כלים ביקורתיים בכתיבה פרשנית על מיצג המבוססים על הממד הפדגוגי והממד הפוליטי של המדיום.

דרישות נוכחות (%) :

שיטת ההוראה בקורס:

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- מפגש 1 - היכרות; הקראה; סילבוס; עקרונות ובעיות צפייה בפרפורמנס; מטלות הקורס
- מפגש 2 - מדיום ללא עכבות (מהי פרפורמטיביות?)
- מפגש 3 - מדיום ללא עקבות (בעיה של היסטוריה, של תצוגה, ושל כלכלה)
- מפגש 4 - פרפורמנס כאמנות מושגית (החלוצות)
- מפגש 5 - מהי נוכחות באמנות (פוליטיות הלכה למעשה)
- מפגש 6 - כל מורה הוא אמן (פוליטיזציה של הפדגוגי)
- מפגש 7 - אמנות נגד החיים (מקרים קיצוניים, לעמוד בזה / לעמוד מול זה)
- מפגש 8 - נשים חיות (חלוקות)
- מפגש 9 - הפגנות, הרצאות (משמעויות ציבוריות)
- מפגש 10 - מופע מול מצלמה (וידאו נגד החיים)
- מפגש 11 - אמנות השתתפותית (מופע של צופים)
- מפגש 12 - על המיצג בישראל (ראשית)

חומר חובה לקריאה:

- Antonin Artaud [1938], *The Theatre and Its Double*, trans. Mary Carolyn Richards, Grove Press, 1958, pp. 89-100.
- J. L. Austin [1955], *How to Do Things with Words*, Oxford: The Clarendon Press, 1962, 1-12.
- Amelia Jones. "Presence in Absentia", *Art Journal* 56(4), 1997, 11-18
- Rebecca Schneider, "Performance Remains", *Performance Research* 6(2), 2001, 100-108
- Philip Auslander, "The Performativity of Performance Documentation," *PAJ: A Journal of Performance Art* 28, no. 3 2006:1-10.
- Jieun Rhee, "Performing the Other: Yoko Ono's 'Cut Piece'", *Art History* 28(1), 2005, 96-118.
- Jayne Wark, "Conceptual Art and Feminism: Martha Rosler, Adrian Piper, Eleanor Antin, and Martha Wilson", *Women's Art Journal* 22(1), 2001, 44-50.
- Anna Dezeuze, "How to Live Precariously: Lygia Clark's Caminhando and Tropicalism in 1960s Brazil", *Women and Performance*, vol. 23 (2), 226-247.
- Peggy Phelan, "Marina Abramovic: Witnessing Shadows", *Theatre Journal* 56(4), 2004, pp. 569-577
- Bettina Funcke. "Joseph Beuys: Charlatanism as Media Strategy", *Public* 37 (2008), pp. 87-96
- Qian Zhijian, "Performing Bodies: Zhang Huan, Ma Liuming, and Performance Art in China (Conversation)", *Art Journal*, 58(2), 1999, 60-81
- Gavin Butt, "Should We Take Performance Seriously?", *Oreet Ashery: Dancing With Men*, London: Live Art Development Agency, 2009, 79-92.
- Hélène Cixous, "The Cat's Arrival", *Parallax* vol. 12(1), 2006, pp. 21-42.
- Thyrza Nichols Goodeve, "'The Cat Is My Medium': Notes on the Writing and Art of Carolee Schneemann", *Art Journal* 74(1), 2015, 5-22
- Jeanie Forte, "Women's Performance Art: Feminism and Postmodernism", *Theatre Journal* 40(2), 1988, 217-235.
- Anne M. Wagner, "Performance, Video, and the Rhetoric of Presence", *October* 91 (winter 2000), 59-80.
- Allan Kaprow, "How to Make a Happening", 1966 (recording from LP Album, Mass Art Inc.) [online access].
- Betty Smith Franklin, "Freire, Boal, You, and Me", *Transformations* vol. 10(2), 1999, pp. 1-10.
- Susan Sontag, "Happenings: An Art of Radical Juxtaposition", in: *Against Interpretation*, New York: Delta, 1966, pp. 263-274.
- Dorothea Von Hantelmann, "The Experiential Turn," in *On Performativity*, edited by Elizabeth Carpenter. vol. 1. *Living Collections Catalogue* (Minneapolis: Walker Art Center, 2014) [http:// walkerart.org/collections/publications/performativity/experiential turn](http://walkerart.org/collections/publications/performativity/experiential_turn).
- Klaus Biesenbach, "Interview with Roman Ondak", *Flash Art*, Nov. 2006

[<https://flash---art.com/article/roman-ondak>]

Clair Bishop, "Antagonism and Relational Aesthetics", October 110, 2004, 51-79.

חנה פרוינד-שרתוק, למה הם עושים את זה לעצמם: פגיעה עצמית באמנות גוף רדיקלית, תל אביב: קו אדום, 2019, 133-149.

צ'ארלס גרויאן, "הפדגוגיה המשחררת של המיצג", המדרשה 7, 2004, 121-152.

הדס עפרת, מציאות רבה מדי: על אמנות המופע, תל אביב: הקיבוץ המאוחד, קו אדום, 2012,

123-143 [זמין דיגיטלית באתר הספרייה]

דפנה בן-שאול, "המורה בור, הארנבת מתה", מעקף 11, זמין לקריאה ברשת כאן: <https://ma.www.akaf.co.il/issue/%d7%92%d7%99%d7%9c%d7%99%d7%95%d7%9f-11/>

נעם גל. "כל מורה הוא אמן: פדגוגיה רדיקלית אצל יוזף בויז", פרטוקולאז': מתודולוגיות בחקר

התרבות החזותית, ברטל, מאיר-דן ואריאלי (עורכות), 2013, 315-332

דרור הררי, "אל מקורות המיצג: צמיחתה של אמנות פרפורמטיבית בישראל בשנות השישים", זמנים

99, 2007, 74-83

אילנה טננבאום. "ההקשר הישראלי: בין הגוף הפרטי לגוף הלאומי", וידאו ZERO כתוב בגוף. מוזיאון

חיפה לאמנות, 2006, 35-55

דפנה בן-שאול, "זיקרון", קבוצת זיק: עשרים שנות עבודה, ירושלים: כתר, 2005, 13-31

טלי תמיר, "עשרה עקרונות בשפת המופע של הדס עפרת, ואקס טריטוריה אחת", בתוך: הדס עפרת,

מציאות רבה מדי: על אמנות המופע, תל אביב: הקיבוץ המאוחד, קו אדום, 2012, 145-158

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי:

הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 70 %

נוכחות / השתתפות בסיום 30 %

מידע נוסף / הערות: